

Illetékes helyen a nyár folyamán felmerült az a variáns, amit a Londonból érkezett emberek, mint a Te kívánságot közöltek, hogy diplomáciai megbízást kapnál Angliában. Itteni vélemény erre vonatkozólag az, hogy ahhoz, hogy Magyarországot teljes erővel képviselni tudjad, feltétlenül szükséges volna legalább néhány hetet itthon tölteni, hogy a viszonyokat megismerjed. Sok minden megváltozott még 1945 év folyamán is, amiknek ismerete nélkül valóban bajos volna hazánkat megfelelően képviselni.

Arról bizonyára értesültél, hogy rehabilitációd hivatalosan is megindult. Bölöni barátunk közölte, hogy eddig semmi hivatalos értesítést nem kaptál arról, hogy az új Nemzetgyűlés első helyen Téged választott meg a közeleti férfiak közül behívandó 12 képviselő listáján. Ugyancsak Bede követ úrral megy hozzád Nagy Ferenc nemzetgyűlési elnök hivatalos közlése erről a tényről, és egyben szívélyes meghívás arra, hogy funkciódat, mint a Nemzetgyűlés tagja, vedd át.

Remélem, hogy ez a hivatalos meghívás most már minden kételyedet eloszlatja és nemsokára itthon üdvözölhetünk.

A közeli viszontlátás reményében jó egészséget és jó munkát kívánok.
Szívélyes baráti üdvözlettel

PIL 704. f. 81. ó. e. (eredeti). Közli: KMVÍ II. 409–410.

¹ Bede István németellenes diplomata. 1943–44-ben a magyar Külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője volt. A háború után belépett a SZDP-be. 1946–48-ban a londoni magyar képviselet vezetője lett, majd követ 1948 elején történt lemondásáig. Később hosszú ideig a Szabad Európa magyar adását vezette.

175. HATVANY LAJOS KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(London?, 1945)

Kedves Mihály!

Macartney mester, legnagyobb csodálkozásomra, csupa bűbáj volt, meg akar Téged ismerni. Meghívtam teára. De nagyon elfoglalt úr, jövő héten ér csak rá. Mely nap konveniálna Neked? Kérlek nézz be, ha erre jársz, vagy telefonálj.

Macartney közeledése, [az] idők jele.

Kézcsók a grófnőnek,
igaz híved

PIL 704. f. 81. ó. e. (eredeti)

176. SZAKASITS ÁRPÁD KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Budapest, 1946. január 2.)

Kedves Barátom!

Engedd meg, hogy felhasználva a most kínálkozó kedvező alkalmat, a legmelegebben üdvözöljelek.

Talán mondanom sem kell, hogy mennyire várunk haza Téged, és milyen rokonszenvvel és barátsággal tekint az egész magyar közvélemény, de különösen a Szocialdemokrata Párt Feléd. Sok-sok év óta figyelemmel kíséjük minden lépésedet, és köszönjük Neked mindazt, amit Magyarországért és a magyar demokrácia ügyéért egész nagy nemzetközi tekintélyed latba vetésével tettél.

Mint a Népszava főszerkesztője külön is meg akarom köszönni Neked a lapnak küldött legutóbbi nyilatkozatodat,¹ amely annál is nagyobb örömet okozott nekünk, mert minden egyes pontjával tökéletesen megegyeztek nézeteink.

E levél átadója Bede István elvtársunk, aki most Magyarországot lesz hivatva képviselni Angliában. Nagyon kérek, támogasd őt munkájában, amely eleinte bizonyára nem lesz könnyű, hiszen sok félreértéssel és egy sötét múlt árnyainak emlékével is meg kell birkóznia.

A mielőbbi viszontlátásig, meleg barátsággal üdvözöl őszinte tisztelőd

PIL 704. f. 82. ő. e. (eredeti). Másodpéldánya uo. 283. f. 12/46. ő. e. Közli: KMVÍ II. 411.

¹ Károlyi interjúja a *Népszava* 1945. december 3-i számában jelent meg. Támogatja a magyar kormányt, méltatja eredményeit, nemzeti egységre és a szomszéd államokkal való viszony javítására szólít fel. A szöveget közli: *KMVÍ II. 210–213.*

177. JÁSZI OSZKÁR KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Worcester, Mass., USA, 1946. január 4.)

Mélyen tisztelt és kedves Barátom!

A múlt év utolsó és az új év első napjaiban a szokottnál is gyakrabban gondoltam és gondolok Reád és a Kegyelmes Asszonyra. Nagyon átérzem elhatározásod súlyát, a feladat nehézségét és a jövő bizonytalanságát. És nagyon féltetek úgy a testi-lelki strapától, mint az otthoni intrikafészeketől. A fő dolog, hogy egy megbízható nucleust¹ teremts Magatok körül. Programod, a pártokon kívül és felül állani, az egyetlen helyes. Ehhez azonban egy megfelelő tábor kell, világos eszű és tiszta jellemű emberekből. Ez annál szűkésebb, mivel a pesti talaj nagyon sikamlós lehet, főleg azok számára, akik több mint két évtizede elvesztették a kontaktust az új nemzedékkel. A Kelet és Nyugat közötti bééketség is új és súlyos problémákat teremt. Én úgy látom, hogy igenis megvan már egy kis csoport, akikre támaszkodhatsz, és azt kell majd kiegészítened az *emigrációból való hazahívásokkal*. Neked és csoportodnak kovásznak kell lenni a nagy átalakulás folyamatában, mely még csak a kezdet kezdetén van. Hisz [a] szabad szavazás még nem elég, a lényeg, hogy az új népies energiák megfelelő alkotásokban is nyerjenek kifejezést. Nagy szellemi és erkölcsi alapvetésre lesz itt szükség. Ezt csak oly emberek végezhetik, akik távol állanak a pártok tülekedésétől. Egy olyan Fabian Society²-félére gondolok, amely generálstábjá lehetne és szintézise minden alkotó, tehát *nem dogmatikus* törekvésnek.

Épp most fejeztem be egy nagyobb cikket *What is happening in Hungary*³ címen. Kérlelhetetlenül nyílt és őszinte vagyok benne, s bár a magyar demokrácia útját védem és az eddigi eredményeket elismerem, tanulmányom nem fog tetszeni sem bal felé, sem jobb felé. Még nem tudom, hogy hol fogom tudni elhelyezni, mivel a szocialista, de antiszovjet New Leadernek, mely a cikket többször kérte, az túl hosszú, és mint sejtem, sértené dogmatikusan antiszovjet felfogásukat, míg én – bár nem vagyok optimista – reményt adok egy *twilight zone*⁴ kialakulásához a Nyugat és a Kelet között. Ezt a kis, nem fontos epizódot csak azért említem fel, hogy lásd, hogy továbbra is az a kényelmetlen bajtárs maradtam, aki mindig voltam. Sőt talán még merevebben, mivel közel a kapuzáráshoz, csak egyetlen mértékem maradt: a lelkiismeretem, mely a taktikázást kizárja. Taktikázni csak annak lehet és szabad, akinek hatalma van. Nekem pedig nincs. Az ügynek csak őszinte szókimondással használhatok, és Neked is, aki egyre inkább az ügy szimbóluma leszel. Hisz ami ma történik, nem szovjet, hanem az októberi forradalom szellemének a megvalósítása. *Ez a vonal ad Neked egyre nagyobb fontosságot és jelentőséget.*